

S.D. buy yayinımızda;

- Haber bültenimizden sonra,
- Radyomuza gelen mektuplar köşemizi ve
- Savaş Üstüngelin Sovyetler Birliğini tanıtan kitabından "Neft Taşları" bölümü dinliyeceksiniz.

Önce haberler,

TKP'nin SESİ:

5.10.1972 Nec.

HABERLER:

Amerikan emperyalizminin, saldırgan NATO'nun ve emperyalist te-  
kellerin, cuntacı paşalar, Sunaylar eliyle halkımıza süğüyle dayattığı  
Melen hükümeti, <sup>de</sup> ~~de~~ ~~iyice~~ sallanmaya başladı. ~~Hükümet düştü, diyor,~~

Başbakan Melen'in, hafta sonunda, Senato'da yaptığı konuşma <sup>tam</sup> ~~bu~~  
şaşkınlığın açık bir ifadesi oldu. Amerikan emperyalizminin, NATO-suyla  
askeri üsleriyle, gizli kölelik anlaşmalarıyla, CIA'siyle, halkımızın  
canına damarına kök salmaya başladığı/1950 yılından bu yana işbaşına  
getirilen işbirlikçi hükümetlerin sonu hep böyle olmuştur. Menderes-Bayaz  
hükümeti, 10 yıl içinde ~~şşşş~~ akıtılan devrimci kanı gölünde boğulup  
gitti. DP bozması Demirel hükümeti 6 yıl dayanabildi. Cuntacıların,  
NATO çevrelerinin dayattığı Erim hükümeti, <sup>ancak</sup> bir yıl ayakta durabildi.

Erimin yerine getirilen Melen'in de, beşinci ayda ayakları ~~saklı~~  
~~neye~~ *başladı, yerden kesildi,*

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, 17 Mayıs 1971'de, Halkı-  
 mıza yaptığı çağrıda şöyle diyordu: "Memleketimizin ulusal menfaatle-  
 rini yabancı emperyalistlere satanlar, halkımızın ulusal ve sosyal  
 kurtuluş ~~m~~adelesini, onun en ilkel demokratik haklarını ortadan  
 kaldırarak, yurtsever, yiğit evlatlarını yığınlar halinde tutuklaya-  
 rak, işkence kamplarına, zindanlara doldurarak önlemeye kalkıştılar,  
 faşizmi, halk düşmanlığının bu en açık ve en barbarca şeklini, Ameri-  
 kan emperyalizminin ve NATO'nun baskısıyla memleketimizde uygulamaya  
kalkıştılar... Faşizm, hiç bir ülkede büyük burjuvazinin, sömürücü  
 zümrelerin çöküşünü önleyememiştir. <sup>de</sup> Türkiye'deki gerici burjuvazinin  
çöküşünü önleyici bir yol olmayacaktır."

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin, bundan bir buçuk yıl önce <sup>parmak başığı</sup> ~~söylediği~~ gerçeği, memleketimizdeki son gelişmeler bir kere daha ispatladı.

Terör, faşist baskılar, yığınsal tutuklamalar, idamlar, yani, faşist uygulama / gerici, işbirlikçi burjuvazinin çöküşünü önleyemedi. Ekonomik yıkım daha da hızlandı. İşsizlik, sefalet, hayat pahalılığı dayanılmaz ölçüler aldı. Başbakan Melen, hafta sonunda Senato'da yaptığı konuşmada, Türkiye'nin büyük bir ekonomik gölük içinde bulunduğunu itiraf etti.

Oysa, bundan bir kaç <sup>aynı</sup> hafta önce, Melen ve bakanları, bambaşka bir tablo çiziyorlardı. Bunlar, uydurma rakamlarla, ekonomide hızlı bir gelişme olduğunu, ihracatın arttığını, döviz rezervlerinin en yüksek seviyeye ulaştığını, Türk parasının itibarının arttığını, tek sözle, <sup>mi</sup> ekonomizde işlerin tıkırında <sup>gittiğini</sup> ~~olduğuna~~ kabul ettirmeye çalışıyorlardı.

Sunaylar, Melenler, cuntacı paşalar, Türkiyenin tek probleminin, sözümona, anarşiye, ~~yaşadıkları "komünizm tehlikesi"~~ne karşı mücadele olduğunu ileri sürerek, Şkiyönetimi iki ay daha uzatıyor, terör ve baskı hareketlerini daha da şiddetlendiriyorlardı.

Halkımız, işçisi, köylüsü, memuru, yani, <sup>alinteriyle</sup> ~~emegiyle~~ geçimini sürdürmeye çalışan emekçi yığınları, ekonomik yıkımın, hayat pahalılığının, işsizliğin, yoksulluğun dayanılmaz bir <sup>ölçüyü bulduğunu</sup> ~~seviyeye yükseldiğini~~ her gün kendi omuzlarında hissediyor.

Melenden <sup>larca</sup> ~~birkaç~~ ay önce, Ege bölgesi Sanayi Odası, ekonomimizin gittikçe daha büyük bir yıkım içine sürüklendiğini açıkladı. Ege Bölgesi Sanayi Odasının bu konuda yaptığı bir araştırmaya göre, bölgedeki sanayi kuruluşların ancak yüzde 11'i tam ~~bu~~ kapasiteyle çalışabilme olanağını bulmuştur. İşletmelerin yüzde 75'i <sup>nin</sup> iflâs ve ~~ür~~etimi durdurma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu, bu açıklamada ileri sürülmüştü.

TWO

Burası TKP'nin Sesi! S.D. Başbakan Melen, Senato'da yaptığı konuşmada ~~bu gerçeği, yani~~ Türkiye'nin büyük bir ekonomik güçlük içinde ~~bulunduğunu~~ itiraf ederken, 8 milyar lira ~~bir~~ açıkla kabul edilen 1972 bütçesinin, yıl sonuna doğru 15 milyar lira ~~bir~~ açık vereceğini, emekçilerin taleplerinin yerine getirilmeyeceğini söyledi ve "bu talepleri karşıla<sup>ya</sup>cağ para yok" dedi. Mesele, emekçi yığınlar her böyle konuşuyorlar. yararına yapılacak işlere gelince, Her zaman olduğu gibi, bu defa da Melen, faşist biçimi iktidar çevreleri "bunlar parayla olur, fakat bütçede bu işler için ödenek öngörülmemiştir" diyorlar ama, ardı-arkası kesilmeyen NATO manevraları için, silahlanma yarışını hızlandırmak için milyarlarca lira turatında halk parasını çarçur ediyorlar.

Geçenlerde, sırf amerikan silah tekellerinin çıkarları için 6 milyar lira tutarında, 40 kadar Fanton uçağının alınmasıyla ilgili ~~olarak~~ yeni bir kölelik anlaşması imzalandı. Ardından, cunta iktidarı

tam bir paravanası haline getirilen Meclis, Amerikandan, Batı Almanya-  
dan hurda silahların alınması için 16 milyar liranın Savunma bakanlığı  
emrine verilmesini öngören bir kanun teklifini onayladı. Aynı Meclisin  
AP'li, DP'li, MGP'li üyeleri, milletvekillerinin maaşlarının 12 bin  
liraya çıkarılmasını öngören tasarıyı 15 dakika içinde, yangından mal  
kaçırırçasına onaylayıverdiler. Generallerin maaşları da aynı şekilde  
iki-üç kat arttırıldı.

Halkın parasını, milyarlarca lirayı, NATO'nun saldırgan amaçla-  
st rı uğrunda, silahlanmayı hızlandırmak için çarçur eden faşist-militari  
kilik, hakkını almak için direnen işçinin, küçük üreticinin, yoksul  
memurun karşısına yine Sıkıyönetim süngüsüyle dikildi. Yerli ve yaban-  
cı patronlarla işbirliği yapan Melen hükümeti, milyonlarca işçimizin,  
asgari ücretlerin arttırılması isteğini reddetti. Beş aydan beri top-  
lantı halinde olan Asgari ücret komisyonu, hükümetin emri üzerine, hiç

bir olumlu sonuç almadan dağıldı.

Ücretlerin yüzde 37 oranında arttırılması isteğiyle direnişe başla-  
yan İzmir temizlik işçilerinin grevi Sıkıyönetim Komutanlığınca dur-  
duruldu, ve Sıkıyönetim Komutanlığı ile Türk-İş başları arasında  
yapılan pazarlık sonucunda, işçi isteklerinin yarısından daha azının  
verilmesi kararlaştırıldı.

60 bin maden işçinin istekleri üzerinde bu günlerde <sup>an</sup> yine pazar-  
lıklar yapılıyor. Enerji ve tabii kaynaklar bakanı Kodamoğlu, maden  
işçilerinin isteklerinin yerine getirilemeyeceğini, ücretlere zam ya-  
pıldığı takdirde, kömür fiyatlarının da arttırılması gerektiğini  
söyliyerek, zaten kömür fiyatlarından şikayetçi olan halkı, işçilere  
karşı çıkarma taktiğine başvurdu.

Sümerbank'ın bütün işyerlerinde çalışan işçiler, <sup>tüm</sup> ~~bütün~~ baskı-  
lara,

tehditlere rağmen grev hazırlığına devam ediyorlar.

Bitün bunlar işçi sınıfının, geniş emekçi yığınlarının, faşist baskılara, teröre karşı, demokratik hak ve özgürlüklerin, sınırlı da olsa elde edilen kazanımların korunması ve genişletilmesi uğrunda sürekli bir direniş içinde olduğunu gösteriyor. Halkımızın bu sürekli direnişi, faşist biçimi iktidarın düşmesini şüphesiz kolaylaştıracaktır.

Burası TKP'nin SESİ,

S&D, yayınımaza dış haberlerle devam ediyoruz!

Hafta içinde, dünya kamu oyunun dikkatini çeken olayların başında, Sovyetler Birliği Dışişleri bakanı Gromiko'nun, Birleşmiş Milletler Teşkilatının 27. Genel Kurul toplantısında yaptığı konuşma, *yer almaktadır. Ayrıca* ve bu konuşmanın uyandırdığı yankılar, Norveç ve Danimarka'nın, Ortak Pazar'a girip girmemesi *konusunda* yapılan halk oylamasının sonuçları, Amerikan emperyalizminin Viyetnam *daki barbarca* harbi ve amerikan işgal kuvvetlerinin Viyetnamda işlediği cinayetlerin kamu oyuna *ss* açıklanması *gelmektedir. konuları da göze çarpan olaylar arasındadır.*

Sovyetler Birliği Dış işleri bakanı Andrey Gromiko, Birleşmiş Milletler Teşkilatının *yıllık* Genel Kurul toplantısında, dünya barışını, ve halkların güvenliğini *ss* yakından ilgilendiren konular üzerinde

Önemli bir konuşma yaptı. Gromiko bu konuşmasında, Birleşmiş Milletler Teşkilatının önünde duran ve çözümlenmesi gereken sorunları şöyle sıraladı:

- Çıkması muhtemel her türlü askeri çatışmaların önlenmesi ve mevcut çatışmaların da bir an önce barışçı yollardan çözümlenmesi;
- Uluslararası ilişkilerde kuvvete başvurulmaması ve tüm halkların barış içinde bir arada yaşaması prensibinin, Birleşmiş Milletler Teşkilatının ana prensiplerinden biri haline getirilmesi;
- Atom silahlarının kullanılmasının ebediyen yasaklanması ve genel bir silahsızlanmaya gidilmesi ortamının yaratılması. Gromiko bu konuyla ilgili ~~olarak~~ Sovyet <sup>de</sup> Teklifini açıkladı.
- Uluslararası güvenliğin sağlanlaştırılması uğrunda kabul edilen Deklerasyonun, bu doküman altına imzalarını koyan bütün ülkeler tarafından

titizlikle uygulanması;

- Amerikanın, Viyetnam saldırısına derhal son vermesi ve Orta - doğu sorunun barışçı yollardan ve bu bölgedeki bütün halkların egemenliğini koruyucu bir şekilde çözümlenmesi;

- Birleşmiş Milletler Teşkilatının etkinliğini arttırmak ve ~~geliştirmek~~ genişletmek amacıyla, Alman Demokratik Cumhuriyetinin ve Federal Almanyanın bu teşkilata üye olarak kabul edilmeleri.

Sovyet Dışişleri bakanı Gromiko'nun, Birleşmiş Milletler Teşkilatının 27. Genel Kurul toplantısında yaptığı bu önemli konuşma, gerek Birleşmiş Milletler üyeleri arasında, gerekse dünya kamu oyunda geniş yankılar uyandırdı. İlarici dünya basını, Gromikanonun bu konuşmasını, Sovyetler Birliğinin ve SEKP'nin barışçı programının somut bir örneği olarak nitelendirdi.

Norveç'in, Ortak Pazar'a girip girmemesi konusunda yapılan referandumda, norveç halkının büyük bir çoğunluğu "Ortak Pazara" hayır dedi. Norveç Komünist Partisinin, ilerici örgütlerin, demokratik kuruluşların düzenlediği "Ortak Pazara" hayır kampanyası, böylece olumlu bir şekilde sonuçlandı ve Norveç, Ortak Pazar tekellerinin sörsünden kurtarıldı. Referandumun kesin sonuçları karşısında Norveç hükümeti istifa etmek zorunda kaldı.

Danimarka'da da aynı amaçla halk oylaması yapıldı. Batı Alman tekelleriyle sıkı sıkıya bağlı olan Danimarka sermaye çevrelerinin büyük baskısı karşısında, Danimarka seçmenlerinin bir kısmı "Ortak Pazara" girilmesi" yolunda oy kullandılar. Fakat buna rağmen, referandum sonuçları, Danimarka emekçilerinin de ezici çoğunluğunun "Ortak Pazara" karşı olduğunu gösterdi. Ancak <sup>Büyük kemtler</sup> ~~çok~~ küçük bir farla "Danimarkanın "Ortak Pzara girmesi <sup>nn</sup> ~~sağlam~~ <sup>sağlayıcı</sup> ~~ediler~~ <sup>ediler</sup>

5 Ekim 1972 ( T )

Radyomuza gelen mektuplar

S.D. geçen haftaki yayınımda Federal Almanya'da ~~Manhaym~~ <sup>Manhaym</sup>da çalışan metal işçisi <sup>bir</sup> ~~dinleyicimizin~~ <sup>bir mektup üzerinde</sup> gönderdiği <sup>Surmuşluk</sup>

Şimdi bu mektubun ikinci sorusuna cevap veriyoruz.

Soru aynen şöyle;

Son günlerde / bazı burjuva gazetelerinde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğindeki ~~T~~ <sup>T</sup> ~~tatarların~~ <sup>tatarların</sup> ayrı cumhuriyet kurma istekleri ~~nan~~ <sup>nan</sup> ile ilgili haberler çıktı. Bence bunun tamamen bir oyun olduğu açık. Ancak, bu konuda da bir açıklama yapmanızı istiyorum.

S.D. Geçen hafta da belirttiğimiz gibi, sorularınızı ~~yayınlarımızda~~ <sup>yayınlarımızda</sup> birer birer ele alıp cevap vereceğiz. Şimdi

ikinci sorunuza gelelim;

S.d-ler-

- 2 -

Sovyetler Birliğinin 50. kuruluş yıldönümü arifesinde, batı ideologları tarafından, / Sovyetler Birliğinde ulusal sorunu çözümüne gölge <sup>düşürmek</sup> ~~atmak~~ amacıyla <sup>burjuva</sup> ~~batı~~ basınında birçok yazılara <sup>yayınlanmıştır</sup> ~~yer almıştır~~. Evvelâ bunlardan bazılarını özetliyeceğim:

Amerikan tarihçisi Volfun " Marksizm. Yüz yıl <sup>lik</sup> hayat, bir <sup>tek</sup> doktrin" kitabının birinci bölümü " Milliyetçilik mi- enternasyonalizm mi?" başlığını taşımaktadır. Amerikan tarihçisi bu <sup>birinci</sup> bölümde, / Marks ve Engels tarafında çizilen ve Lenin tarafından geliştirilen proleterya enternasyonalizmi biliminin güya ulusal sorunların güçlüğüne göz önünde bulundurmadığını, / sosyalizmde de uluslar arasında düşmanlık olduğunu yazmaktadır.

Fransız tarihçisi Jilo, / " Lö Mond" gazetesinde "Komünist-ler ve ulusal sorun" başlıklı yazısında, / Halkların barış ve kardeşliği - tesadüfî ve geçicidir. Harpler ve uluslar <sup>ın</sup> /kavgası

tabii ve kaçınılmaz <sup>dir" diyor</sup> ~~olduğunu yazıyor.~~ <sup>da</sup> Jilin bununla Marksistleri ve lenincileri <sup>sayı</sup> ~~utopist~~ <sup>göküyor.</sup>

Bunlar gibi tarihçi ve yazar <sup>lar arasında</sup> ~~seyisins~~ İngiliz tarihçisi Seton Utsonu, Djek Villeri, Amerikalı Şneyderi, Epli ve daha birçoklarını <sup>saymak</sup> ~~ileve~~ etmek mümkündür... <sup>görüldüğü gibi</sup>

Gerici batı ideologları Sovyet halklarının kardeşçe birliğini yıkmak için büyük çabalar harcamaktadırlar. Onların bütün amaçları Sovyetler Birliğinde yaşayan ulusları biri birine düşürmek <sup>ti</sup> ~~istiyorlar.~~ <sup>O kadar ki</sup> Onlar ~~hatta~~ Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinde yeni bir toplumun, yani Sovyet halkının varolduğunu bile inkar etmektedirler.

Bilindiği gibi ulusal sorun ~~politika~~ <sup>hayatta</sup> politika en karmaşık sorunlardan biridir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi <sup>in</sup> çok büyük güçlükler <sup>taşıyan</sup> ~~gizlediği~~ ve hacmi bakımından

*ölçüler alan*

muazzam bir problemi çözmesi gerekiyordu. Bunun çözümü de ancak ardıcıl bir bilimsel teori<sup>ye</sup> ve toplumsal gelişme kanunlarına, <sup>etmek</sup> iyice vukuf <sup>v</sup> temeli üzerinde mümkün olabilirdi. Büyük Oktobr, Leninin ulusal sorun programının gerçekleştirilmesi için gerekli politik koşulları <sup>u</sup> yarattı. Bütün halkların tam hak eşitliğine <sup>konuş</sup> ulaşmasını ve ulusal ezginin yokedilmesini öngören bir program, elbette <sup>ki</sup> sadece buyrultularla yerine getirilemezdi.

Leninci ulusal politikayı <sup>Tataristanda</sup> gerçekleştirmekte / partinin bertaraf etmeye <sup>salıştı</sup> üzere ~~boğuştuğu~~ güçlüklerle ~~Tataristanda~~ bazı <sup>özel</sup> ~~spesifik~~ zorluklar da katıldı. Öyle ki, / devrimden önce Tatar halkı / bir devlet kuruluşuna sahip değildi, <sup>ve</sup> özerk bir cumhuriyet <sup>in</sup> ~~kurulacağı~~ <sup>kurulacağı</sup> topraklarda halkın çoğunluğunu teşkil etmiyordu.

Tataristan Özerk Sovyet Sosyalist ~~Cumhuriyeti~~ Cumhuriyetinin kurulması için/ gerekli koşulların yaratılabilmesi için/ büyük hazırlık <sup>par</sup> ~~çalışmaları~~ yapıldı. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Politbürosunda bu sorunun görüşülmesi, 1918 mayısından / 1920 Haziranına kadar 11 <sup>boyunca</sup> oturum devam etti. V.I. Leninin başkanlık ettiği bu oturumlarda / Tatarların kendi kaderlerine buyruk olmaları sorunları/ <sup>t</sup> bütün ayrıntıları ile ele alındı.

Özerk Cumhuriyetin yaratılmasından sonra / mevcut ekonomik ve kültürel geriliği yenmek üzere / hummalı bir çalışma başladı. ~~Bugün~~ Tataristan ağır endüstrisinin brüt üretim hacmi / <sup>artması bu çalışmaların sonucudur.</sup> 1913 yılına kıyasla 337 defa ~~daha büyüktür.~~

Oktobr Devriminden birkaç yıl önce / Kazanda bir Rusya Genel Endüstri sergisi tertiplenmişti. Kazan ili bu sergide

sadece sabun, çeşitli deriler, ~~depo kilitleri~~ ve mumlarla temsil edilmişti.

Şimdi <sup>ise</sup> Tataristan sentetik kauçuk üretmekte, uçak yapmakta ve yılda 100 milyon ton petrol çıkarmaktadır. Bu başarıları <sup>elbette ki</sup> ulusal kadrolar sorunu çözümlenmeden ~~elbette~~ elde edilemezdi. Özerk Cumhuriyetin daha ilk gününden itibaren Müslüman <sup>Halk</sup> Komiserliği bu sorunu çözmeye koyulmuştu. <sup>Bunun sonucunda</sup> ~~Ve daha~~ 1920 yılında içinde Tataristanda bir Müslüman Öğretmen Enstitüsü, birkaç teknik sanat okulu ~~hazır~~ ve diğer bazı okullar <sup>de.</sup> açılmıştır.

~~Eğitim alanında~~ Tataristan Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyetinin eğitim alanında <sup>ulaştırır</sup> ~~şimdiki~~ <sup>yi</sup> seviyesini anlayabilmek için yalnız bir örnek yeterlidir;

Kezan şehrinin 122 numaralı okulu, <sup>ndayız</sup> Burada, bir öğrenci kız, <sup>yle</sup> mükkemel bir İngilizce ~~io~~ ve hiçbir hata yapmadan

maktadır. Bu başarı

Şekspirden bir sone okuma ~~karşısında~~ hayran olmamak elde değildir. Hangi millettensin? sorusuna ~~ide~~ kız şu cevabı vermiştir; " Ben sovyet öğrencisiyim".

Mukkemel Tatarca, Rusça ve İngilizce bilen bu kızın ~~annesi~~ annesi rus, babası ise tatarıdır.

Nijnekamsk petrol kimya kombinasında, işçilerin büyük çoğunluğu ~~annesi~~ ( hepsi 8700 <sup>dür</sup> ) genel orta veya <sup>yüksek</sup> öğrenimlidir. Kombinaya bağlı <sup>bir</sup> akşam teknik okulu ve genel okullar vardır. İşçilerin kimya teknolojisi öğrenebilmeleri için / bir de akşam enstitüsü <sup>kurulmuştur</sup> ~~çalışmaktadır~~ . Burada binden fazla işçi tahsiline devam etmektedir.

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin ulusal politikasının en sevindirici sonucu / enternasyonal ruh ve görgüye sahip yeni insanın yetiştirilmiş olmasıdır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin <sup>güçleniş</sup> politika ~~mu~~ muazzam perspektifler açmaktadır. Bugün bu perspektifler Sovyetler Birliği Komünist Partisi 24. Kongresi tarafından çizilmiş bulunuyor. Dokuzuncu beşyılıktaki Tataristan ekonomisine 3 milyar ruble yatırım yapılacaktır. Bu miktar hemen hemen Tataristan Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin ilk kırk yılındaki yatırımlar toplamına eşittir. Kama dolayında <sup>ki</sup> otomobil fabrikaları <sup>n'ın</sup> ve Organik Sentez fabrikasının hizmete girmesinden sonra / Cumhuriyetin sanayi gücü <sup>daha da</sup> ~~bir hayli~~ artacaktır. Parti bu işyerlerini ulusal yapılar olarak ilan etmiştir.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi / Tataristan Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyetine <sup>gelişmesi için gerekli</sup> ~~her şeyi~~ her şeyi vermiştir. Tataristan Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti de, parlak meyvalarından bütün ~~büyük~~ sovyet topluluğu halklarının

yararlandıkları Leninci ulusal politikayı devamlı olarak  
hayatta uygulamaktadır.

TÜSTAV  
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI